21

58e jaargang. — No 20. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 11 Maart 1911.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée,** uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

Abonnement

Twee maal per week, **4** fr. per jaar
Een maal » **3** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : **15** centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in 't blad : **1** frank den drukregel.

TWEEDE BLAD

Algemeene Katholieke Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding.

DE GODSDIENST IN KONGO.

(3de VERVOLG)

Pater Struif, die lange jaren bij de Bakongos verbleef, verhaalt de mooie legende over die watergeesten, in strijd met de menschen van het hooge gras : « Een meisje was gaan water putten bij de rivier ; terwijl zij zich met haar kruik over het water boog, verdween zij plotsklaps in het water. Zij was door de watergeesten gevat en werd door hen op een steen in de rivier geplaatst. Zeker dag kwam haar broeder ook water halen in de rivier en terwijl hij water schepte, hoorde hij eensklaps, rivier waarts eene bel klinken en terzelfder tijd de stem zijner zuster, die hem gebod de menschen te gaan verwittigen, dat zij haar zouden komen verlossen van de handen der **bisimbis** of watergeesten.

Een strijd werd geleverd, lang en geeslijk, maar de menschen van het hoge gras waren sterker en overwonden de watergeesten, die het meisje uitgaven.

Doch toen zij het meisje aan de menschen overhandigden, legden zij hun het verbod op, haar varkensvleesch te laten en, zoo niet, zou zij terugkeeren in het rijk der watergeesten.

Een lange tijd verliep ; het verbod werd vergeten, en eens, wanneer de menschen in het dorp een zwijn slachtten, aten zij er allen van en het meisje mee. Terwijl deze daarmee bezig was en zich lekker liet smaken, klom eens hoogs het water in hare hut, altijd hooger en hooger, kwam tot aan haar bovenlijf, tot boven haar hoofd ; het meisje verdween en kwam weer in het bezit der watergeesten. »

De watergeesten worden bedaard door geschenken, bijzonder als men de rivier verwaadt, en niet zelden ziet men de vaders, bij het minste verdacht gerucht of stem, kleedingstoffen, messen, tabak in het water werpen, om de gevreesde **bisimbis** tot kalmte te brengen.

En 't algemeen zijn de booze geesten lichtiger dan de mensch en de arme intu moet door allerlei middelijs ze zichten te paaien en te bevredigen. Zeer gevaarlijke toovenaars alleen hebben de macht verworven een soort van vrid met de geesten te sluiten die zich dan ook ter hunner beschikking stellen, en daarover verder.

GOD. — Heel hoog in die onzichtbare wereld, trouft een Opperwezen, dat wij, christenen God noemen. Vele schrijvers hebben beweerd dat de Bantustammen God niet kennen, en daar die meening heedendaags bij zekere geleerden nog bloeit, zal het niet slecht zijn daarover uit te weiden.

Hoe komt het dat die bewering, nu zoo gevonden, zoo lang als zeker en waar aanzien werd ?

Dit is gemakkelijk te begrijpen : de negers spreken zelden over God, bewijzen hem weinig of geen eerdienst en het is nichts als men jaren lang bij hen doorgebracht heeft en hunne vriendschap heeft verworven, dat men langzamerhand klaar bewijs verkrijgt van hun geloof in dit punt.

Al de missionarissen, o. a. Mgr Leroy, pater Struif (Katholieken) Nassan en Wilson (protestanten) die lange jaren in Afrika verbleven (Nassan brachtt er 40 j. door) zijn het eens om te erkennen dat de neger een klaar begrip heeft van de Godheid.

De naam van dat Opperwezen wordt gekend van boven in den Gabon tot diep in de Kaapkolonie ; van de westerkust tot de oosterkust, zoowel bij de Bantus als bij de Pygmeen.

De Bakongos, de Bateke's, de Bawumbus ten Zuiden van Leopoldstad bezitten een woord **amba** dat wil zeggen : **maken, in orde brengen** ; van dit woord vormen zij **N ambi** of **Nyambi** hetgeen wil zeggen : **Hij, die maakt, Hij, die in orde brengt.**

Andere volkstammen heeten God, **Mbumbi** (den Vormer) **Muvangi,** (den Schepper), **Katunga** (den bouwmeester) **Nkulu-Nkulu,** (den Oude) **Mulungu** (Hij die in den Hemel trouft) **Leza** (Hij, die de macht bezit) en zelfs **Muanga** (Die, uit den hemel vol licht). Al die samen, waarvan enkele zeer dichterlijk zijn, duiden betzelfde machtige Opperwezen aan.

Mgr Leroy, die 20 jaar in Afrika doorbracht, maakt zelfs over die kwestie eene hoogst verrassende opmerking : « Bij eenige stammen, zegt hij, geeft de taal, in hare beteekenis, een veel klaarder begrip van de Godheid, dan het volk zelf, welk de taal spreekt, nu nog bezit. Dit schijnt te bewijzen dat hunne voorouders het Opperwezen beter en duidelijker kenden dan hunne hedendaagsche afstammelingen. In plaats van vorderingen te maken, zou hun geloof den kreeftengang gaan.

Andere opmerkingen staven die bewijsvoering en geven een denkbeeld van de hooge plaats, die het Opperwezen bekleedt in den primitieven godsdienst : 1) Nergens in Afrika heeft de zoo gevreesde tooverkunst de minste macht op God. 2) Nergens bij de Bantustammen, ondanks al hunne tooverbeelden, heeft men een beeld van God gezien. 3) Ware godslasteringen bestaan bij de negers niet. Zij zullen wel eens klagen over rampen, die Hij hun overstuurt, maar Hem vloeken, nooit ; wat kan de mensch, tegenover God, anders doen dan zwijgen en wachten.

« Zekeren dag, verhaalt een missionaris, was ik tegenwoordig bij het vertrek van een Europeaan, een jood, die ivoor ging opkoopen. Vooraleer af te reizen deed een neger, die het bevel voerde over de dragers eene aanroeping : « Dat God ons gunstig zij ! »

« God, antwoordde onze Europeaan, die zijn flinkheid wou toonen, die hebben wij niet noodig. Mijn God, dat is mijn geld en mijn geweer... »

De dragers bezagen malkander, legden hunne vracht neder en maakten aanstalten om er van onder te trekken.

Toen begon de Jood in te zien dat hij eene domheid gezegd had, en riep de hulp in van den Katholieken missionaris. Maar de dragers wilden van niets weten : « Die blanke is slecht, zegden zij, hij heeft God beleedigd en met hem kan er ons niets anders dan ongeluk overkomen, en allen lieten hem in de steek.

Er zijn nog Europeanen, die zulk een lesje zouden verdienen.

(Vervolgt.) W. ELLEN.

Het Klaverzaaiën.

Het belang dier teelt van de klaver in België is zeer groot ; ieder jaar worden er meer dan honderd duizend hectaren gezaaid. Het is eene zeer kostbare plant voor de hoedanigheid en den overvloed van het voeder welk zij geeft, alsook voor den rijkdom welken zij aan de groud geeft door de stikstof uit de lucht op te storpen.

De klaver wordt in de lente gezaaid, einde Maart, tusschen een graangewas van herist op lente. Men gebruikt 20 kil. zaad per hectaar, welke men door lichte egging onderdelft.

De klaver is eene peeleischende plant en indien het lente graangewas welke ze moet ontvangen niet voor de zaaiing de vereischte gefosfateerde en stikstofhoudende meststoffen ontvangen heeft, zal men ze zoo haast mogelijk, als strooisel toedienen, door rekening te houden der vereischten, van den klaver onder oogpunt dezer twee meststoffen. Men zal geven per hectaar 600 kil. superfosfaat, 250 kil. potaschchloruur en 100 kil. ammoniaksulfaat hetwelk het stikstofhoudend voedsel aan de planten zal mededelen. Deze meststoffen moeten door de egging ondergedolven worden en de zaaiing van den klaver mag enkel 14 dagen later geboeren.

Indien de klaver tusschen haver gezaaid wordt, zullen de twee graansoorten afzonderlijk ondergedolven worden, de klaver zal het laatst gezaaid en door eene lichte egging gedekt worden

Indien de vereischte meststoffen niet in den herfst ondergedolven werden, zal men, vóór de egging, per hectaar toedienen 500 kil superfosfaat en 250 kil. potaschchloruur, en 8 of 15 dagen voor het zaaien 100 kil. ammoniaksulfaat.

Als varleteit teelt men gewoonlijk de klaver gezegd van Brabant, van de Kempen, van Holland, die zeer vroeg is en waarvan het voeder fijn en gebladerd is. In de jaren dat het zaad zeldzaam is, brengt men Amerikaansche klaver België in. Hij is niet aan te raden, het voeder welk hij geeft is grof, wordt minder door het vee gezocht en is moeilijk om te oogsten.

Men moet alleenlijk zaad van eerste kwaliteit gebruiken, van den laatsten oogst, dik, glanzend violetachtig en goed geschikt om te schieten. Er mag zich geene zaad van viltkruid hetgeen vijand van den klaver is, onder bevinden. Men kan dit laatste ontnemen bij middel van een zitt, hebbende een milimeter opening der mazen doch het is voorzichtiger zich tot een ernstig huis te wenden, hetgeen alle waarborgen geven zal.

Jean BLOUX,
Landbouw-Ingenieur.

ALLERLEI NIEUWS

GAZETTEN LEZEN. — Mgr. Walravens, Bisschop van Doornijk, zegt in zijne vastenbullie over het lezen van gazetten het volgende :

« Niets is verdefelijker, in onzen tijd « dan het slecht dagblad. Gauw wordt « het aloude geloof der christenen families daardoor vernietigd ; gauw worden « deze families van hunne nichten afgekeerd. Het slecht dagblad is nu zoodanig goddeloos en zoo schaamtevrij « zedeloos geworden, dat niet eraan « weerstaat De ouders die het slechte « dagblad in hunne huizen toelaten, zij « vallen, zoowel als de kinders.

— VOOR UWE VLOEREN, eischt altijd de cementtegels merk **F** van G. FIEVE & Cie, Gent. Het zijn de beste.

— GROOTHANDEL IN WIJNEN — BERICHT AAN DE VERKOOPERS. — Het tijgonde lijst aan te bevelen de « Château Gaudeloup », beste geclasseerde burgerwijn van St Estèphe, Médoc eerste prijs op de tentoonstelling van Médoc. Rode gewone wijn, gewonnen door bijzondere zorgen. Dringend verzocht niet te verwarren met andere wijnen van gelijke namen, die niets gemeens hebben met de wijnen van Médoc Eigendom van het oud huis L. en J. HYE DE CROM (Naamlooze Maatschappij). — Château Gaudeloup, St Estèphe (Médoc), Gironde, Frankrijk.

DE VERANTWOORDELIJKHEID DER REIZIGERS. — Het is een ingeworteld gebruik dat reizigers, wanneer zij per koets rijden, en aan den koetsier iets wenschen te zeggen, zich buiten 't venstertje hellen, om aan den koetsier te kunnen spreken.

Heeft men zich reeds afgevraagd of de reiziger zelf niet verantwoordelijk zou gesteld worden, indien het hem in die houding een ongeluk overkwam.

Die vraag werd onlangs gesteld voor het Beroepshof van Parijs, aangaande eenen reiziger die in die houding gedood werd, door het omkantelende rijtuig.

Het Hof nam aan, dat door het naar buiten hellen van den reiziger, deze een onvoorzichtigheid had gepleegd, door het zwaartepunt langs den eene kant te doen hellen en aldus grootendeels had medegeholpen aan het ongeluk

De erfgenamen, die eene geding tot schadevergoeding hadden ingespannen werden uit dien hoofde van hunnen eisch ontheven.

Opgepast, dus !

— Zwakke lieden bleek van kleuren,
Neemt om u meer op te beuren,
't Best middel wijd beroemd,
Samson Kina wordt 't genoemd.
Samson-Kina, Zuivere Kina wijn
Jacques Neefs, Antwerpen.

— HET SCHIJNT dat een mooie *chromo* nu bij de pakken van een kilo Suikerij « der Trappisten », Vincart en Zn. gevoegd is.

— DOOR WOLVEN AANGEVALLEN. — In Russisch Azie, waren tergelegenheid van een trouwfeest, honderd dertig man, in dertig sleden uit het dorp Obstipoff vertrokken, om zich naar Tashkend te begeven. Niet ver van Tashkend verschrikten de paarden eensklaps en weldra omringden verscheidene honderden wolven de fees vierders.

Ongewapend verdedigden zij zich zoo goed zij konden, doch bezweken achtereenvolgens. Nochtans konden er sleden ontsnappen. Zij werden achtervolgd door de uitgehongerde dieren ; 't is slechts tenkoste van verscheidene vrouwen, die men hun als prooi toewierp, dat men ze kon doen achterblijven.

Toen werd de eerste slede, waarin de jonggetrouwden zich bevonden, door eene nieuwe bende wolven overvallen. De mannen die erin waren eischten dat de jonge vrouw opgeofferd zou worden. Haar man weigerde.

Daarop werden beiden vastgegrepen en ten prooi gesmeten aan de wolven.

De twee mannen, die deze lafheid begaan hebben en de eenige overlevenden zijn, kwamen eindelijk te Tashkend aan. Zij zijn half zinneloos van den ondergaanen schrik.

— WILT GIJ wedstrijddieren hebben, geeft aan uwe merrieveulens en veulens van goed ras, verrijkten kokoskoek N° 4, het rijkste van alle producten (76 % rijkdom). Eenig fabrikant, het Syndicaat van Landen.

Vereischt geplombeerde zakken met het gedeponeerd fabriekmerk.

CAKES
DE BEUKELAER

DE [illegible] — In 't kursaal van Southend, Engeland, heeft er een wedstrijd voor leelijkheid plaats gehad. Het lichaam telde niet mede, alleen 't gelaat mocht zichtbaar zijn en geenszins getrokken.

Door eene jury van twaalf dames is de eerste prijs toegekend geworden aan een genaamde Bob Mac Dabe. De tweede, John Meyers, was daarover zoo kwaad, dat hij Dabe te lijve ging en er begon op te kloppen, doch hij weerhield zich plotseling, overwegende dat hij aldus zijn tegenstrever nog leelijker, dus nog verdienstelijker ging maken !

Te New-York is 't nog beter : daar bestaat een bijzondere maatschappij van leelijkaards, bestuurd door vijf personen, die zoo leelijk zijn dat hun zicht in staat zou zijn eene groep oude negerinnen op den loop te jagen.

De policie heeft die vereeniging toegelaten, maar als hunne vergadering gedaan is, mogen de leden niet gezamenlijk buitenkomen uit vrees voor... paniek in de straten.

—o— BERICHT. — Indien uwe apotheker de borstpastil Walthery, zoo doelmatig tegen hoest, keelpijn, niet bezit, zend 1 frank aan M. Leon PIRARD te Verviers en gij zult vrachtvrij eene doos ontvangen.

Ditjes en Datjes.

Boer Sanders was met zijn zoon naar Antwerpen gereisd en voor 't standbeeld van Hendrik Conscience aangeland. Een dienstwillige injoor legde uit wie Conscience was en voegde er aan toe dat de beroemde schrijver op zijn zevende jaar het a.-b.-c. nog niet kende ; waarop de boer tot zijnen jongen zei : « Djef, leer toch goed, jongen, anders zetten ze u na uwen dood ook nog eens te pronk, juist gelijk dien domkop daar ».

*** VOOR GEEN 100 000 FRANK ! — 't Was in 1870, tijdens het beleg van Parijs ; eene gasthuismon, eene dezer talrijke doch onbekende heldinnen, verzorgde met de grootste toewijding een tiental soldaten door de zwarte pokken walgelijk en schier onkenbaar geworden.

Een kolonel die 't gasthuis kwam bezoeken, bleef uit schrik in de deur der ziekenzaal staan en zeide toen aan de gasthuismon :

« Zuster, wat ge daar doet van 's morgens tot 's avonds, dag in dag uit, wil ik nog voor geen 10.000 frank per maand doen ».

« En ik, heer kolonel, ik wil het nog voor geen 100.000 frank doen, — en haar kruisbeeld nemende, zegde zij : — Ik doe het voor Hem ».

*** Dezer dagen vertelde de organist uit eene kloosterkerk — een zeer begaafd muzikant — aan zijn buurman, dat zijne huisvrouw voor 't middagmaal boonen kookte.

« Ieder boontje geeft zijn toontje », zeide hij, « maar de boonen mijner vrouw hebben de eigenaardigheid dat men hunne tonen niet alleen hoort maar ook ruikt » !

*** Mieken Snobs, uit den klakkenwinkel, komt bij hare moeder en weent.

« Vader is toch altijd zoo verstrooid », snikt ze.

« Wat is 't nu weer » ?

« Wel, Pol Snugger is komen vragen om met mij te mogen trouwen, en vader heeft gezegd : Neem ze, en als ze niet past moogt gij ze terug brengen » !

ASTHMA
Gij allen die aan het Asthma lijdt, schrijft aan M. ESCOUFLAIRE, apotheker te Ath, die u GRATIS-FRANCO een PROEFDOOS zal zenden van
POEDER en SIGARETTEN ESCOUFLAIRE
MET CERTIFICATEN VAN GENEZINGEN

Maison Aug. FOURNIER.
Successeurs :
JEAN RANSY & Cie
Agents de change
3, RUE DES DOMINICAINS, 3, LIEGE

—o— **Migraine, hoofd- en tandpijn névralgies,** plots genezen door een **cachet Gauthier,** 1 en 2 fr. de doos van 6 en 13, bij uwen apotheker. Zooniet, wendt u tot deapotheek Gauthier, Mechelen.

BROODWINNING verzekerd !
op onze ronde en platte breimachienen.
Gemakkelijk werk ten huize gansch het jaar door en gewaarborgd door kontrakt, toelatende van 3 tot 6 fr. daags te verdienen. Kostelooze aanleering. Aanstonds schrijven :
LA BELGICA
Waversche steenweg, 124, BRUSSEL,
Bijhuis : ANTWERPEN, Lange Koepoortstraat, 49.

Geen Grijs Haar
MEER !!!
« De Nieuwe London »
doet de grijze haren binnen eenige dagen verdwijnen, maakt ze aanzienlijk en zacht, belet ze uitvallen en neemt de pellicules van het hoofd weg.
Etiecke op den hals :
In flacons van fr. 1,50 en fr. 2,50
Engelsche Haardlotion aan 2 fr. per flacon
Te koop bij Apothekers Drogisten, Haarsnijders en Keukenwinkels
In 't groot : Parfumerie D'Arly, Rue Blanche (Seine).

—o— KUNSTVOORWERPEN. — HUWELIJKSGESCHENKEN. — BRONZEN VAN BARBEDIENNE.
Marmers. Schilderijen,
Sèvres, Saxe, Copenhague (echtheid gewaarborgd). Kleine meubels.
Paul Guastalla, 39, Koninklijke straat, Brussel. — Telefoon 4925.

—o— **La Nationale,** gevestigd te Parijs in 1818, behandelt alle combinaties Verzekering op het Leven en Lijfrenten.
Meer dan 613 millioen reserve.
Voorname agent : H. JACQUEMINOT, Rue des Eburons 34, Luik.

—o— Groot fabriek van FIJNE CIGAREN **L. Thirlart-Andrien,** 66, Rue Jean d'Outremeuse, 66, Luik.
Vier millioen cigaren in magazijn
Alle bestellingen worden geleverd in drooge en fijne cigaren. — Telefoon 6195.

Belangrijk bericht. — Bij uw bezoek te BRUSSEL, koopt uwe juweelen, Groenselmarkstraat, 33, Huis CAMPOTOSTO, gesticht in 1856.
Horlogiën in allen aard met grooten afslag

Dames Dokteer !
MME DAVIO-VERKOYEN,
Billy-straat, n° 98a, Luik (Bonne femme).
Ontvangt van 2 tot 4 uren.

LANDBOUWERS !
Wilt gij u de beste tot heden bestaande AALPOMP aanschaffen, koopt dan de verbeterde kettingpompmet **draaibaren uitloop.**
Het beste bewijs van de deugdelijkheid van mijn stelsel met draaibaren uitloop is dat het nagemaakt wordt.
Opgepast dus, en u rechtstreeks wenden tot den fabriekant **Henri Debroeck, te Hoogeerde,** leveraar aan het Staatslandbouwkundig gesticht van Gembloers.
Prijs en inlichtingen gratis.

Nieuwe malaxeur
voor de boternijverheid
Algemeene onderneming voor het maken van
ALLERLEI MACHIENEN
REES, Zoon,
rue de Peplinster, 7. Ensival

ROSAMUNDE

(18e VERVOLG).

— Nu, zegde zij zacht — ge kunt hunen komen en wat rusten en mij wat leed vertellen, mits ge mij beloft heel kalm te zijn en weer heen te gaan als ge uitgerust zijt.

— Ik beloof u alles wat ge van mij eischt, als ge Rosamunde zijt, antwoordde de vrouw gretig.

— Goed dan. Het hek is een eindje verder in de laan. Maar ge moet even wachten tot ik den sleutel heb gevonden.

— Ja ja. Ik zal wachten. Maar blijft niet lang weg.

Rosamunde liep naar de tuinmanswoning waar de sleutels werden bewaard van verschillende deuren en poorten, die door de familie zelden of werden gebruikt. Het gaan en terugkeren, hoe haastig ook, nam een kwartier in beslag, en Rosa verwachtte nauwelijks dat de vrouw al zoo gauw op haar gewacht zou hebben. Zij was er rechter, staande achter 't hek en met brandende oogen de gedrost van het meisje verbeidend.

De vrouw was groot en slank, met die onbeschrijfelijke gratie van geen beweging, zelf van haar avende kleeding. Zij droeg een grijze japon, bemodderd en bestoven. De hoed op het hoofd was als van een mesthoop opgeraapt, gedekt met een gerafeld lint er om. Zij droeg geen handschoenen, en hare handen waren geschrapt en gekneusd.

— Zijt gij Rosamunde ? vroeg zij weer. Werkelijk, werkelijk Rosamunde ?

— Ja ja. Ik ben Rosamunde Rayson.

— Rosamunde ! Rosa mia — la mia figlia — riep de vrouw, in eene verroering van liefde. En zij knelde het verbeisterde meisje aan hare borst en drukte kussen op het weerbarstige gelaat — kussen van koortsig droge lippen, die schenen te branden.

— O, praat toch niet zoo vreemd, zegde Rosamunde, haar zachtjes van zich afduwend. Ge hebt mij immers beloofd van heel kalm te zijn. Ga een poosje op deze bank zitten ; en als ge arm zijt, dan zal ik u wat geld geven en u brengen bij menschen die u te slapen zullen leggen. Maar ge moet geen onzin praten.

— Neen, neen, ik zal geen onzin praten. Ben ik niet driehonderd mijlen ver gekomen om u te zien ? — Meer dan eene week lang heb ik gedwaald, al maar gezworven zoo hulpeloos en zoo bang — wetende dat mijne bewakers mij op de hielen zaten, als honden achter een vos !

— Uwe bewakers ?

— Ja ja — uit het gekkenhuis. Wat zijn die anders dan gevangenbewaarders ? — Al mijn leven had ik daar moeten blijven — opgesloten — niet beter dan in een kerker — opgesloten, gevangen en mishandeld — tot aan mijn dood toe — tot aan mijn dood toe !

— O, praat toch niet zoo woest ! smeekte Rosamunde — met een gevoel alsof zij zelf krankzinnig ging worden. Zij wist nu niet of zij met een krankzinnige, dan wel met eene misdadigster te doen had.

— Ga wat bij mij zitten, Rosamunde — ga wat naast mij zitten, en laten we eens kalm praten, hernam de vrouw. Wees niet bang mijn liefste — mijn liefste en schoonste — schooner zelfs nog dat ik u mij heb gedroomd ! Zit maar wat naast mij, en laat mij u hand vasthouden — dan beloof ik u dat ik heel kalm en rustig zal zijn !

Zij had zelf op de bank reeds plaats genomen, en nu vatte zij de hand van het meisje en trok haar naar zich toe.

Rosamunde gehoorzaamde als onder eene betoovering. Eene vreemde hulpeloosheid was over haar gekomen tegenover deze vrouw. Zij zat neer aan hare zijde en liet hare hand vasthouden, liet die vreemde vrouw haar liefkoozen, haar streelen, met koortsige vingers, die bij de aanraking trilden.

— Madonna, Madonna ! Wat heb ik naar dit oogenblik verlangd — vijftien, zestien jaren lang ! zuchtte de vrouw. Ge waart toen een klein kindje, Rosanita, een kleine cherubijn — en nu zijt gij eene vrouw, en ge staart mij aan als een vreemde. Maar toch zijt gij het kind nog, het kind van vroeger — en ge zult uwe moeder van u sto ten !

— Mijne moeder ! — O, waarom zegt ge toch zulke gekke dingen, als ge niet voor gek wilt gehouden worden en opgesloten in een gekkenhuis ? riep Rosamunde smekend, terwijl die vreemde handen de hare steeds zoo vast omkneld hielden.

Die afschuwelijke brief lag op haar gemoed — die brief, die hare moeder als krankzinnig bestempelde. En hier gaf nu deze wildvreemde vrouw, volgens hare praat, zich uit voor hare moeder... In hare verbijstering kon zij voor dit alles slechts eene oplossing bedenken. Deze vrouw verkeerde onder eene waanvoorstelling, waarvan zij — Rosamunde — het voorwerp was.

— Hoe vaak moet ik u zweren dat ik verstandige taal spreek ? antwoordde nu de ongelukkige. O, kind, kijk mij in het gezicht, en zie dat ik u de waarheid zeg. Al die jaren heb ik uw beeld in mijn hart gedragen. Ik heb er voor geleefd, als voor mijn eenige nog. Uw portretje had ik, om naar te kijken — een portretje van u als achtjarig meisje... Dat was mijn schat, waarop ik uren lang staren kon — maar die mij nooit liefde voor liefde gaf. Dag aan dag, jaar op jaar heb ik naar u gehunkerd — en met de jaren nam mijn brandend verlangen nog toe. O, dat branden, dat dorsten naar u ! — Ik trachtte eens, jaren geleden, te ontsnapen ; maar ik werd gevat en teruggebracht, en mijn leven in de gevangenis werd mij nog harder gemaakt. Dat deerde mij niet. Ik wilde enkel u — enkel u ! Ik wachtte. Ik lag voordurend op de loer. En eindelijk zag ik mijne kans schoon, door een dronken bewaker, — en ik liep er uit — ik klom over den muur — ik was vrij — ik was vrij om naar mijn lieveling toe te komen.

Hare woorden waren geweest als een stortvloed — en nu bleef zij ademloos steken, terwijl Rosamunde haar zwijgend aanstaarde, getroffen door deze ontboezeming, die zulk een klank van waarheid had.

— Was het ver weg — waar ge vandaan komt ? vroeg zij eindelijk.

— In Schotland — ver, ver weg, ik kon op den spoortrein komen voor iemand mij miste — anders zouden zij mij weer gepakt hebben, evenals de vorige maal. De trein bracht mij naar Edingburgh. Daar kon ik mij buiten de stad verborgen houden, totdat ik in den nacht weer verder kon. Ik had geld genoeg, van vroeger, dat ik verstopt had gehouden. Ik reisde derde klas, enkel in den nacht, of heel vroeg in den morgen. En om hen van het spoor te helpen, maakte ik opzettelijk allerlei omwegen, naar plaatsen rechts en links. En zoo kwam ik gisterenavond naar Londen — en vanmorgen naar Hampton — en nu heb ik den heelen dag hier langs den tuin heen en weer geloopen, om naar u uit te kijken. Ik had gevoel dat ge komen zoudt, vroeger of later, en dat ik u dan zou kunnen zien.

— In Schotland ? In Schotland waart ge ? stamelde Rosamunde ; en zij herinnerde zich het telegram, dat haren vader zoo had doen ontstellen.

— Ja. Zestien jaar lang... Maar praat daar niet van. Laat mij het vergeten, als ik kan. U wilde ik zien — u ! — voor een kort poosje maar. Niet om uw jong leven te bederven. Neen neen, mijn lieveling — zoo'n zelfzuchtig schepsel ben ik niet. Ge zult Sir William Rayson's dochter blijven. Laat mij enkel hier in de buurt verborgen zijn, zoodat ik nu en dan eens zien kan — al was het maar uit een venster, of van een hoekje — totdat de dag komt van mijn dood. Want ik zal niet heel lang hier meer leven, mijn engel. De dokter heeft verleden winter al zijn hoofd over mij geschud. Te Napels geboren te worden — en dan zestien winters in Schotland ! Denk eens na !

— Uwe woorden klinken bijna als waarheid, zegde Rosamunde, heel zacht, met hare hand nog in die der vrouw. Maar toch moet het alles een droom of een waan van u zijn. Want mijne moeder stierf toen ik een heel klein kind was.

(Wordt voortgezet).